מספר פנימי: 2231205

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת משה פסל

פ/6014/25

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (שירותי תחבורה שיתופית מקוונת), התשפ"ה–2025

הוספת סימן ג'3 לפרק השני

1. בפקודת התעבורה[1], אחרי סעיף 14כג יבוא:

"סימן ג'3: רישום ורישוי – תחבורה שיתופית מקוונת

הגדרות – סימן ג'3

14כד. בסימן זה –

"הסעה" ו"נסיעה" – הסעה בשכר של נוסע אחד או יותר על ידי נהג באמצעות כלי רכב, שהוזמנה מראש באמצעות רשת תחבורה שיתופית מקוונת;

"כלי רכב" – רכב נוסעים פרטי העומד לרשותו של הנהג, שטרם חלפו עשר שנים ממועד ייצורו, ואשר מותקנות בו מערכת מיזוג אוויר ומערכת למניעת נעילת גלגלים;

"מזמין" – מי שהזמין מראש, עבורו או עבור אחר, נסיעה באמצעות רשת תחבורה שיתופית מקוונת וציוד קצה מקוון מתאים;

"ממשק" – ממשק המהווה חלק מרשת תחבורה שיתופית מקוונת;

"מפעיל" ו"מפעיל רשת" – תאגיד התומך בהפעלתה של רשת תחבורה שיתופית מקוונת, והרשום על ידי הרשם כמפעיל

---

[1] דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

בהתאם להוראות סימן זה;

"נהג" – מי שמספק שירותי הסעה בשכר באמצעות כלי הרכב במסגרת רשת תחבורה שיתופית מקוונת וציוד קצה מקוון מתאים, ולא במסגרת רישיון הסעה לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר;

"נוסע" – מי שהמזמין הזמין עבורו את ההסעה באמצעות רשת תחבורה שיתופית מקוונת, או אדם המתלווה אליו;

"ציוד קצה" – כהגדרתו בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982[2];

"רישום" – רישום אדם, על ידי הרשם, כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת לפי הוראות סימן זה;

"רכב נוסעים פרטי" – רכב מנועי פרטי המיועד להסיע נוסעים אשר צוין ברישיון הרכב שלו סיווג ראשי M1 לפי פקודה זו;

"הרשם" – עובד משרד התחבורה והבטיחות בדרכים שהוסמך על ידי השר לפי סימן זה;

"הרשת" ו"רשת תחבורה שיתופית מקוונת" – מסד טכנולוגי המאפשר, באמצעות ממשק ואמצעים מקוונים, התקשרות בין מזמינים לבין נהגים לשם הסעת נוסעים בשכר וכן ביצוע התשלום בעד הנסיעה.

רישום מפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת

14כה. לא יפעיל אדם רשת תחבורה שיתופית מקוונת אלא אם כן נרשם על ידי הרשם כמפעיל רשת כאמור לפי הוראות סימן זה.

זכאות להירשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית

14כו. זכאי להירשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת, מי שמתקיימים בו כל אלה:

[2] ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(1) הוא תאגיד הרשום בישראל או חברת חוץ כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט–1999[3];

(2) בעלי השליטה בתאגיד ונושאי המשרה בו לא הורשעו בעבירה שלדעת הרשם, מפאת חומרתה או נסיבותיה, יש בה כדי למנוע את הרישום או שחלפה לגבי ההרשעה תקופת ההתיישנות לפי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א–1981[4]; לעניין זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968[5];

(3) לדעת הרשם אין בהפעלת רשת תחבורה שיתופית מקוונת על ידי מבקש הרישום כדי לפגוע בביטחון המדינה או בסדר הציבורי; החלטה שלא לאשר לאדם להירשם בשל האמור בפסקה זו, לא תתקבל אלא על פי פניה של שירות הביטחון הכללי או משטרת ישראל;

(4) שילם אגרה כאמור בסעיף 14ל.

הסדרים להגשת בקשה לרישום ובקשה לחידוש רישום

14כז. (א) בקשה להירשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת וכן בקשה לחידוש רישום כאמור, יוגשו לרשם.

(ב) השר יקבע דרכים להגשת הבקשה, מועדי הגשתה והמסמכים שיצורפו אליה.

תקופת תוקפו של רישום

14כח. תוקפו של רישום יהיה לחמש שנים, וניתן לחדשו, על פי בקשת מפעיל הרשת הרשום, לתקופות נוספות של חמש שנים בכל פעם, ובלבד שהתקיימו התנאים לרישום לפי סימן זה.

ביטול רישום, הגבלתו או התלייתו

14כט. הרשם רשאי לבטל רישום, להגבילו או להתלותו, אם מתקיים אחד מאלה, ובלבד שניתנה למפעיל

[3] ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.
[4] ס"ח התשמ"א, עמ' 322.
[5] ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

הרשת הזדמנות סבירה להשמיע את טענותיו:

(1) מפעיל הרשת הפר הוראה מהוראות פקודה זו או תקנות או הוראות לפיה, אשר השר קבע שהפרתה מהווה הפרה מהותית לעניין סימן זה, או שמפעיל הרשת הפר הוראה מהוראות פקודה זו או תקנות או הוראות לפיה, שלא נקבע לגביה שהיא הפרה מהותית והוא לא תיקן את ההפרה כפי שהורה לו הרשם, בתוך 14 ימים מיום קבלת ההודעה;

(2) חדלו להתקיים במפעיל הרשת אחד או יותר מן התנאים המזכים אותו להירשם כמפעיל רשת;

(3) מפעיל הרשת הוכרז פושט רגל;

(4) מפעיל הרשת החליט על פירוקו מרצון או שבית המשפט מינה לו כונס נכסים או ציווה על פירוקו;

(5) מפעיל הרשת ביקש את ביטול הרישום.

אגרת רישום

14ל. (א) המבקש להירשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת, או לחדש רישום כאמור, ישלם בעד הגשת הבקשה אגרה שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ב) סכום האגרה שנקבע לפי סעיף קטן (א) יעודכן ב-1 בינואר של כל שנה (בסעיף זה – יום העדכון) לפי שיעור השינוי של המדד החדש לעומת המדד היסודי.

(ג) סכום אגרה שעודכן לפי סעיף זה יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים, וסכום המסתיים בחמישה שקלים חדשים יעוגל כלפי מעלה.

(ד) הרשם יפרסם בהודעה ברשומות ובאתר

האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, את סכום האגרה המעודכן לפי הוראות סעיף זה.

(ה) בסעיף זה –

"המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" – המדד שפורסם בחודש נובמבר שלפני יום העדכון;

"המדד היסודי" – המדד שפורסם בחודש נובמבר שלפני יום העדכון הקודם.

חובות מפעיל

14לא. (א) מפעיל רשת יתמוך בהפעלתה של רשת תחבורה שיתופית מקוונת, כך שיתקיימו בה כל אלה, באופן מקוון ובאמצעות הממשק:

(1) מתן אפשרות למזמין להזמין בקשה להזמנת נסיעה מאת נהגים, ממקום איסוף כמפורט בבקשה;

(2) מתן גישה לנהגים לבקשות להזמנת נסיעה מאת המזמינים, וכן אפשרות אישורן של הבקשות על ידי הנהגים בהתאם לשיקול דעתם;

(3) הצגת שמו ותמונתו של הנהג המסיע למזמין, סוג כלי הרכב ומספר הרישום שלו כמשמעותו בסעיף 7, והכל טרם תחילת הנסיעה;

(4) הערכת מחיר וחישוב התשלום שישולם בעד הנסיעה על פי התעריפים שקבע המפעיל המפורטים בממשק, ובכלל זה גילוי מראש למזמין בדבר שיטת חישוב התשלום ובדבר התשלום בעד ביטול נסיעה לאחר שהוזמנה;

(5) משלוח תיעוד אלקטרוני אל המזמין

בדבר התשלום בעד הנסיעה, אשר יכלול פירוט בדבר מוצא ויעד הנסיעה, מרחק הנסיעה ומשכה, וכן תעריף הנסיעה והתשלום הכולל בעדה;

(6) מתן אפשרות למזמין להגיש תלונה אודות נהג למוקד שירות שיפעיל המפעיל;

(7) מתן אפשרות למזמין לדרג את איכות השירות שניתן על ידי הנהג, וניהול מערכת דירוג של הנהגים שתוצג למזמינים;

(8) מתן אפשרות להצגת מסלול הנסיעה על ציוד הקצה של הנהג ושל המזמין במהלך הנסיעה.

(ב) מפעיל הרשת יתקשר עם נהגים העומדים בתנאים המפורטים בסעיף 14לב, לשם מתן שירות הסעת נוסעים באמצעות הרשת, ויאפשר לנהגים כאמור גישה מקוונת לרשת במסגרת פעילותם כנהגים.

(ג) טרם ההתקשרות עם נהג, יאמת מפעיל הרשת את פרטי הנהג ואת פרטי כלי הרכב העומד לרשותו של הנהג לשם הסעת נוסעים, ובכלל זה את זהות הנהג, כתובתו, תוקף וסוג רישיון הנהיגה שברשותו, וכן יוודא המפעיל כי בידי הנהג רישיון רכב תקף ופוליסת ביטוח תקפה לכלי הרכב בהתאם למטרת הנסיעה שהוצאה לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל–1970[6].

(ד) טרם הפניית הזמנות לנסיעה אל נהג, יקיים המפעיל הדרכה מתאימה לנהג בנושאים של חובות החלות לעניין מתן שירותי הסעה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א–2000[7], ולפי

[6] דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.
[7] ס"ח התשב"א, עמ' 58.

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998[8].

(ה) מפעיל הרשת יוודא, פעם בשנה, כי כל כלי הרכב שהנהגים הפועלים באמצעות הרשת שלו משתמשים בהם לשם הסעת נוסעים, הם בעלי רישיון רכב תקף וכי לנהגים פוליסת ביטוח תקפה לכלי הרכב.

נהג ברשת שיתופית מקוונת

14לב. זכאי להיות נהג, מי שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא תושב ישראל;

(2) מלאו לו 21 שנים;

(3) הוא בעל רישיון נהיגה תקף לכלי הרכב, במשך תקופה של שנתיים לפחות שקדמה למועד ההתקשרות כאמור בסעיף 14לא(ב);

(4) הוא עומד בתנאי סף נוספים שקבע השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לאחר שנוכח כי הם נדרשים, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע תנאים, בין היתר, לעניין גיל מזערי או תקופת ותק מזערי כנהג על אף האמור בפסקאות (2) ו-(3), וכן בדבר הרשעות פליליות ובכללן בעבירות תעבורה ומצב בריאותי;

(5) עומד לרשותו כלי רכב שישמש להסעת נוסעים אשר לו רישיון רכב תקף ופוליסת ביטוח תקפה.

היתר להסיע בשכר וייחודיות תחולה

14לג. (א) על אף האמור בפקודה זו או בכל דין אחר המסדיר הסעה בשכר –

(1) רשאי אדם שהתקשר בהתאם להוראות סימן זה עם מפעיל רשת כנהג, להסיע נוסעים בכלי הרכב באמצעות רשת תחבורה שיתופית מקוונת, תמורת שכר,

[8] ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

בכפוף להוראות סימן זה;

(2) בכפוף להוראות לפי סימן זה, הוראות לפי הפקודה או לפי כל דין אחר, החלות לעניין הסעת נוסעים בשכר או לעניין רכב ציבורי, לרבות הוראות בדבר רישוי שירותי מוניות ובכלל זה רישיונות והיתרים הנדרשים לעניין מונית או נהג מונית או תחנת מוניות, ובדבר פיקוח על שירותים של הסעת נוסעים, נסיעה במונית, או המחירים בעדם, לא יחולו לעניין פעילות לפי סימן זה.

(ב) אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מזכותו של מי שפועל מכוח רישיון הסעה לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר להתקשר עם מפעיל רשת, לשם מתן שירותי הסעה באמצעות רשת התחבורה השיתופית המקוונת שלו.

קרן פיצויים לבעלי רישיון להפעלת מונית

14לד. השר יקבע הוראות בדבר הקמתה של קרן פיצויים והסדרת פעילותה שתמומן מעמלה מדמי הנסיעה שמשולמים למפעילים, בשיעור קבוע, כפי שיקבע השר כאמור, שמטרתה מתן פיצוי למי שהחזיק, ערב תחילתו של סימן זה, ברישיון להפעלת מונית, והכנסותיו נפגעו עקב כניסת המפעילים לפעילות בענף.

קביעת אזורים מוגבלים

14לה. (א) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע בצו, משיקולי שמירה על ביטחון המדינה, שמירה על הסדר הציבורי, שיקולי תחבורה או שמירה על שירות חיוני לציבור, אזורים שבהם תוגבל פעילותם של מפעילים.

תקנות

14לו. השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע סימן זה."

תחילה

2. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

דברי הסבר

כללי מטרת הצעת החוק להביא להוזלת יוקר הנסיעה בתחבורה הציבורית בישראל, להוריד את גודש התנועה, זיהום האוויר ומצוקת החנייה ופקקי התנועה, להרחיב את מגוון אפשרויות התחבורה וההסעה העומדות לרשות הציבור בישראל, להנגיש את שירות התחבורה השיתופית ולהגביר את התחרות בתחום, תוך מתן מקורות תעסוקה נוחים וחדשניים לאזרחי ישראל. זאת, באמצעות הסדרת הפעלתה של רשת תחבורה שיתופית מקוונת ויצירת מנגנון פיצוי הולם לבעלי המוניות.

רשת תחבורה שיתופית מקוונת תאפשר לפרטים בחברה, בין אם עיסוקם העיקרי בתחום ההסעה ובין אם לאו, לספק באמצעות כלי הרכב העומדים לרשותם, הסעות באמצעות השימוש ברשת חברתית מקוונת, המקשרת בין מי שמעוניין להזמין הסעה כאמור, לבין מי שפנוי ומוכן לספקה.

מודל התחבורה השיתופית המיושם בהצלחה רבה בלמעלה מ-400 ערים בעולם, צפוי להביא שורה של תועלות משמעותיות למשק ולחברה בישראל. בהיבט הכלכלי, מודל זה יתרום להפחתת יוקר המחיה באמצעות אספקת שירותי הסעה זמינים ובמחירים נמוכים מאלה הנהוגים כיום, וכן להרחבת התחרות בתחום שירותי ההסעה. כמו כן יעניק מודל התחבורה השיתופית המקוונת הזדמנות לאוכלוסיות שונות בישראל להשתתף בכוח העבודה כנהגים, ולהגדיל את הכנסתם הכלכלית. בנוסף עשוי המודל להשפיע על תחומים כלכליים נוספים לאור תלותם בניידות הצרכנים, הספקים והעובדים. להערכת יוזמי הצעת החוק, הפעלת רשת תחבורה שיתופית מקוונת בישראל תוכל להביא לכדי חסכון שנתי ניכר ביותר בהיקף התשלומים בעבור שירותי התחבורה הציבורית.

בהיבט הסביבתי והחברתי, מודל שיתופי זה יביא לתועלות סביבתיות ניכרות בזכות יתרונות הזמינות והתדירות של התחבורה השיתופית שתעמוד לרשות ציבור הנוסעים. כך, הפעלת רשת תחבורה שיתופית מקוונת צפויה לתרום לצמצום השימוש בכלי רכב פרטיים, דבר שיביא להפחתה של כל אלה: העומס בכבישים, כמות תאונות הדרכים ורמת זיהום האוויר. כמו כן, מודל זה עשוי לתרום לכלכלה של משקי בית, אשר יוכלו, נוכח זמינות השירות החדש והמחירים הסבירים בעדו, לוותר על רכישת כלי רכב פרטי. בנוסף, מודל זה יאפשר לאוכלוסיות שאינן מועסקות באופן מלא ליצור אפיק הכנסה אשר יתרום לרווחתם הכלכלית.

בשנים האחרונות החלו לפעול ביותר מ-400 ערים מרכזיות בעולם חברות המציעות שירות הסעות שיתופי (Ridesharing) באמצעות אפליקציות ייחודיות המקשרות בין הנוסע לבין הנהג, ומבוססות על מודל מתקדם של כלכלה שיתופית. מודל זה זכה להצלחה עצומה בקרב קהל הנוסעים והנהגים באותן ערים.

יצוין כי תחבורה שיתופית מקוונת מהווה נדבך חשוב בתחום הכלכלה השיתופית (collaborative economy) או כלכלת שיתוף (sharing economy) המבוססת על שימוש באינטרנט וברשתות חברתיות לצורך העברת מידע בנושאים כלכליים וצרכניים. שיתוף המידע באופן חופשי מאפשר לאזרחים, לצרכנים, ליזמים ולארגונים קהילתיים – להשתמש במשאבים, במוצרים ובשירותים האחד של השני במקום לצרוך מוצרים חדשים.

לאור כל היתרונות המתוארים לעיל, נכון כי אף בישראל תקודם התחבורה השיתופית. בהתאם לכך, מוצע לתקן את פקודת התעבורה (להלן – הפקודה) ולהוסיף בפרק השני שבו את סימן ג'3, שעניינו "רישום ורישוי – תחבורה שיתופית מקוונת". בסימן זה ייקבע הסדר שיאפשר הפעלת רשת תחבורה שיתופית מקוונת, תוך קביעת תנאים אשר נועדו הן להרחיב את מגוון שירותי ההסעה העומדים לרשות הציבור לתועלת הצרכנים, והן לשמור על עניינו של הציבור בכל הנוגע לבטיחות שירות ההסעה ואיכות השירות.

לסעיף 14כד המוצע מוצע לקבוע שורה של הגדרות הנדרשות להסדרת נושא זה, ובכלל זה הגדרות למונחים "הסעה", "כלי הרכב", "נהג", "מפעיל הרשת", "רישום" ו"רשת תחבורה שיתופית מקוונת".

לסעיפים 14כה ו-14כו המוצעים – מוצע לקבוע כי מי שמבקש להפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת כמתואר בהצעת החוק, יהיה עליו להירשם אצל רשם שימונה לשם כך במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים. כמו כן מוצע לקבוע שורה של תנאי כשירות אשר מפעיל כאמור יצטרך לעמוד בהם על מנת להיות זכאי להירשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת.

לסעיפים 14כז עד 14ל המוצעים מוצע לקבוע הוראות בשורה של נושאים הנוגעים למנגנון הרישום,

ובכלל זה הסדרים להגשת בקשה לרישום ובקשה לחידוש רישום, תקופת תוקפו של הרישום, העילות לביטול רישום, הגבלתו או התלייתו, וכן האגרות שישולמו בעד הגשת בקשות לרישום או לחידוש רישום.
לסעיף 14לא המוצע – בהתאם להצעת החוק, יחולו על מפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת שורה של חובות שנועדו להבטיח את יעילותו, איכותו ובטיחותו של שירות ההסעות הניתן לציבור באמצעות הרשת.
לסעיף 14לב המוצע על מנת להבטיח את בטיחות הנהיגה והנסיעה ואיכות השירות, מוצע לקבוע תנאי כשירות לנהגים המעוניינים לספק שירותי הסעה באמצעות רשת תחבורה שיתופית מקוונת. יובהר, כי בהתאם לעקרון חופש העיסוק, אין בהצעת החוק כדי להגביל את האפשרות של נהג לפעול במסגרת מספר רשתות לתחבורה שיתופית מקוונת.
לסעיף 14לג המוצע מוצע לקבוע כי, על אף האמור בפקודה או בכל דין אחר, נהג הפועל במסגרת רשת תחבורה שיתופית מקוונת בהתאם להוראות התיקון המוצע, יהיה רשאי לגבות שכר בעד ההסעה על מנת לקיים מנגנון כלכלי שיעודד נהגים לקחת חלק ברשת ולשאת בהוצאות הכרוכות בכך. כמו כן, מוצע כי בכל הנוגע לפעילות במסגרת רשת תחבורה שיתופית מקוונת מכוח הוראות סימן ג׳3 המוצע, לא יידרשו לגבי אותה פעילות רישיונות או היתרים נוספים מעבר לקבוע באותו סימן או לפיו. בנוסף, נוכח האפשרות הקיימת כיום לכל מי שפועל מכוח רישיון הסעה לפי הפקודה או לפי כל דין אחר (להלן – גורם מורשה), להתקשר עם מי שמפעיל יישום מקוון לתחבורה שיתופית מקוונת, לשם מתן שירותי הסעה באמצעותו, מוצע להבהיר כי אין בתיקון המוצע כדי לגרוע מאפשרותו של גורם מורשה כאמור להתקשר עם מי שנרשם כמפעיל רשת תחבורה שיתופית מקוונת, לשם מתן שירותי הסעה באמצעות הרשת שלו.
לסעיף 14לד המוצע מתוך הבנה כי ייתכן ויהיה בהגברת התחרות לפי הצעת החוק כדי להשליך על ערכם של רישיונות להפעלת מונית שניתנו לפי הפקודה בהתאם לנוסחו ערב תחילת התיקון המוצע, מוצע לקבוע כי שר התחבורה והבטיחות בדרכים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יהיה מוסמך לקבוע בתקנות הוראות בדבר הקמתה ודרכי פעילותה של קרן שתמומן מעמלות מדמי הנסיעה שמשולמים למפעילים ואשר מטרתה היא מתן פיצוי למי שהחזיק ברישיון להפעלת מונית ערב תחילתו של התיקון, והכנסותיו נפגעו עקב כניסת פעילות המפעילים לענף.
לסעיף 14לה המוצע מוצע לקבוע כי השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע בצו, משיקולי שמירה על ביטחון המדינה, שמירה על הסדר הציבורי, שיקולים תחבורתיים או שיקולי שמירה על שירות חיוני לציבור, אזורים בהם תוגבל פעילותם של מפעילים.
לסעיף 14לו המוצע מוצע לקבוע את סמכותו של שר התחבורה והבטיחות בדרכים לקבוע, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע סימן ג׳3 המוצע.
עוד מוצע לקבוע כי מועד תחילתו של חוק זה יהיה שישה חודשים מיום פרסומו.

הוגשה ליו״ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י״ח בתמוז התשפ״ה (14.07.2025)